

Koolihoovide kujundamine kooliõpilaste visioonikonkursi näitel

Siiri Treufeld

juhendaja: MSc Anu Printsman

TLÜ Loodus- ja terviseteaduste instituut, Linnakorraldus

2.11.2017

Kooliõpilaste arhitektuurikonkurss 2015

- Kooliõpilaste arhitektuurikonkurss 2015,
teema "Minu unistuste koolihoov"
- 1. september – 4. oktoober 2015

Eesmärk

- ... tutvustada koolihoovide kasutusvõimalusi ning arutleda, kuidas aitab laste kaasamine ja nende ettepanekutega arvestamine soodustada koolikeskkonna põnevamaks muutmist.

Teema aktuaalsus

- Koolihoovid igavad, peamiselt asfaltkattega
- Puudub loominguline lähenemine kooli ümbritsevale ruumile ja selle kasutusvõimalustele
- Laste vähene liikumine, sh värskes õhus
- Laste vöörandumine looduskeskkonnast
- Kohaloomed noortega mõjutab nende hoolsust ning aitab kinnistada koha identiteeti.

Uurimisküsimused

- Millised on õpilaste ootused koolihoovidele?
- Milliseid tegevusi saab koolihoovides läbi viia?
- Millised on võimalused Eestis koolihoovide lapsesõbralikumaks muutmiseks?
- Mil määral on kooliõpilaste ideed ja unistused rakendatavad kaasaegse koolihoovi kavandamisel?

Lapse ruum

- Ruumikasutus läbi kümnendite muutunud - 1960ndad – tänävaruum laste päralt, siseruum täiskasvanutele vs. tänapäev (Jones et al. 2003, Karsten 2005)
- Vaba aeg ja ruumikasutus vanemate poolt suunatud. (Freeman&Tranter 2011)
- Info ja kogemuste hankimine väliskeskkonnast läbi kogemuste vs virtuaalkeskkond

Lapse ruum

- Tekkinud on loodusdefitsiidi häire (nature-deficit disorder, Louv 2010)
- Ruum sotsiaalse käitumismustri kujundajana – koos tegutsemine ja õppimine mõnuses ruumis vähendab koolikiusamist
- Oluline on liikumist soodustav keskkond

Lapse mänguruum

- Mängukeskkonna turvalisus
 - mänguplatside standardiseeritus
 - riski võtmise osakaalu vähenemine mängu- ja õpikeskkonnas

Koolihoovid kui õpiruum

- Ajalugu ainus õppeaine, millel puudub otsene seos kooliaiaga (Meos 1928)
- Ruum uudishimu tekitamiseks (Phillips 2012; 2015)
- Kooliaiad ja üheskoos peenarde rajamine ja hooldamine
- Ühine ehitustegevus kooliaias õpetab läbi praktika

Koolihoovid kui õpiruum

- Koolihoovid kui liikumist soodustav keskkond
- Tähtis liikumist soodustavate vahendite olemaolu (Morton et. al 2016)
- Ökoloogilise koolihoovi kujunduspõhimõtted:
... peaks olema mitmeotstarbeline, piiritletud, kohaloomest kantud, kooli õppekavaga seotud, liikumisele suunav, mugav, väliklassidega, iseloomulike tähistega, koos õpilastega rajatud. (Danks 2010)

Laste kaasamine vs osalus

- Kaasamisest olulisem on lasta lastel ruumi kujundamisel ja muudatusetappides ise osaleda, võimaldades neil praktilise lähenemise kaudu tajuda, et nende arvamus ja vaatenurkadega tõepoolest arvestatakse. (Knowles-Yáñez 2005)
- Laste osalus ruumi kavandamisel tõstab enesekindlust, aitab paremini oma seisukohti väljendada ja peale kavandatu elluviimist suurendab hoolivust ja vastutust enda ümbruse suhtes (Driskell 2002).

... kooli väliruumi kujundamisel..

- Õpilaste osalus kooliruumi kavandamisel aitab mõtestada ümbritsevat ruumi, tekitada õppekeskkonnaga suuremat seotust. (Parnell, Patsarika 2011)

Kogukond

- Koolid ja sealsed hoovid on põimunud kohaliku kogukonnaga ja kannavad endas sarnast identiteeti nagu naabruskondki (Gustafson 2011)
- Oluline kooli väliruumi kasutus õppetöö välisel ajal

Metoodika

- Juhtumiuuring
- Kvantitatiivne analüüs
- 667 võistlustööd
- osalejad:
 - 206 poissi, 173 tk linn, 33 tk maa
 - 520 tüdrukut, 423 tk linn, 97 tk maa
- Intervjuud žürii esindajate ja tööde juhendajatega

Analüüs

- Koolinoorte arhitektuurikonkursi korraldamine
- Kriitika: - esitatud ideed on jäänud paberile
- ebaühtlane tase, vajadus põhjaliku ruumihariduse järgi nii õpilaste kui õpetajate hulgas

Tulemused ja arutelu

- Puudus looduslikust keskkonnast
soovid: puud turnimiseks, lilled, põõsad
- Puudus põnevast rekreatiivsest keskkonnast
soovid: liutorud, labürindid, turnimisvõimalused (nii tehis kui looduslikud), kiiged, ujumisvõimalus, pallimängud, skatepark jne
- Puudus õuesõppe võimalustest
soovid: väliklass,peenramaa, vaatlustorn

Tulemused ja arutelu

- loogelised tee- või jooksurajad, mis on ümbritsetud põõsaste ja lillepeenardega
- võimalus ootamatusteks, võimalus soovi korral peitu minna

Tulemused ja arutelu

- Koolihoovide kujundamisel tuleks kaasata laste ideid, vahendades neid vajadusel planeerijatele juhendaja kaasabiga
- Tee ise –lahendused koos kooliperega
- Ühine vastutus koolihoovi järelhooldusel, misjärel koosõppimine läbi kogemuse

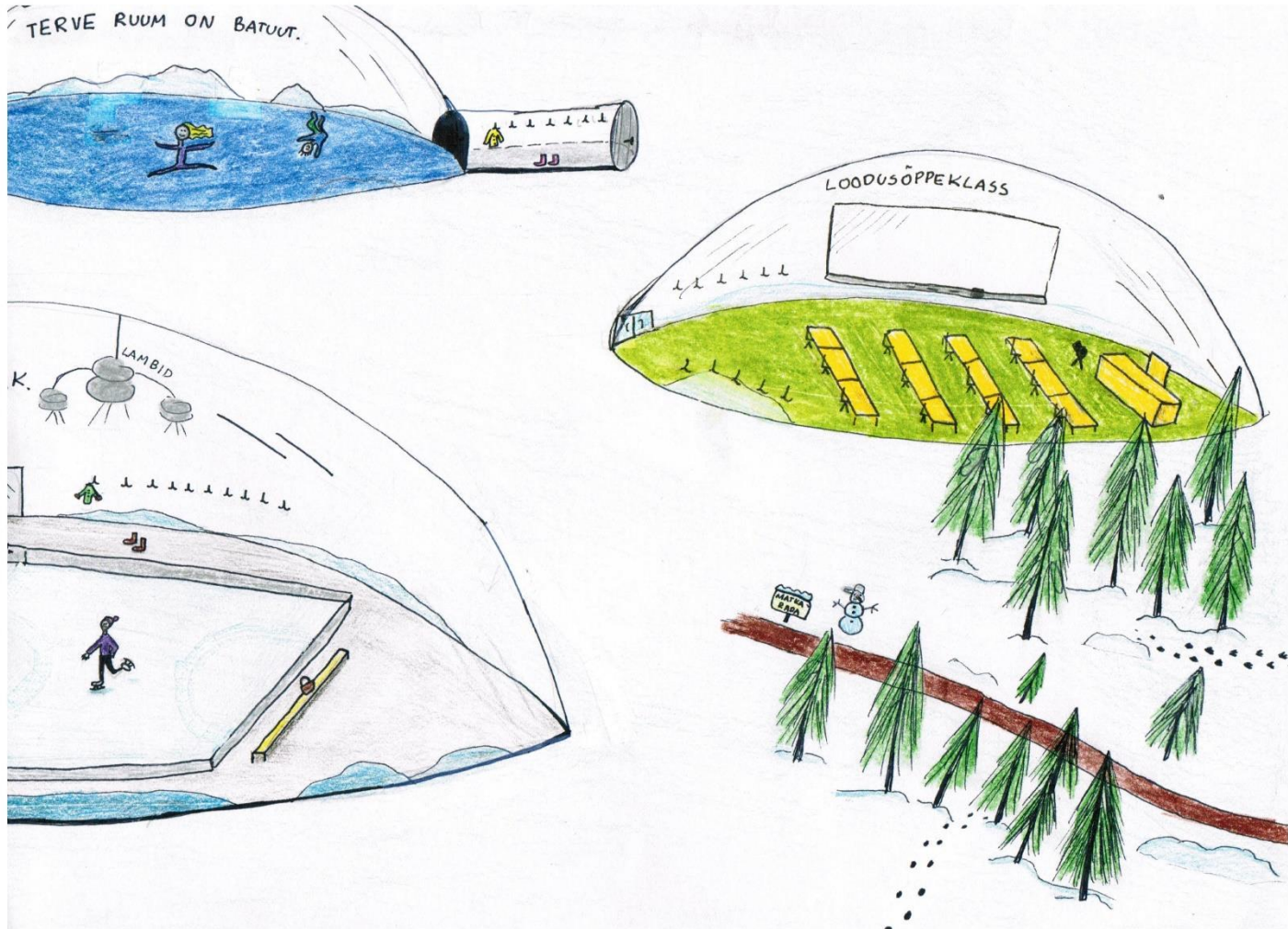
Näited

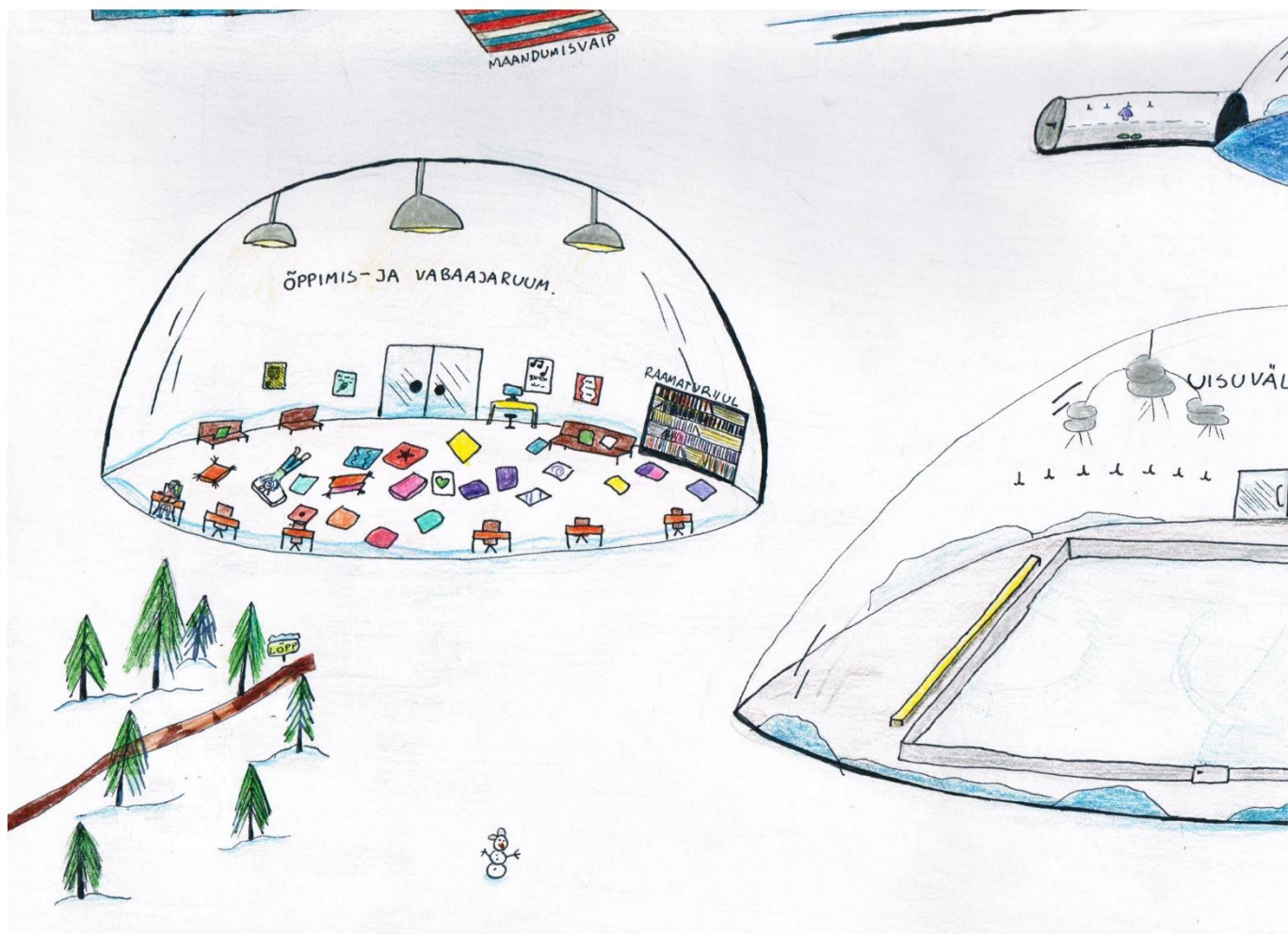
Näited

Näited

Näited

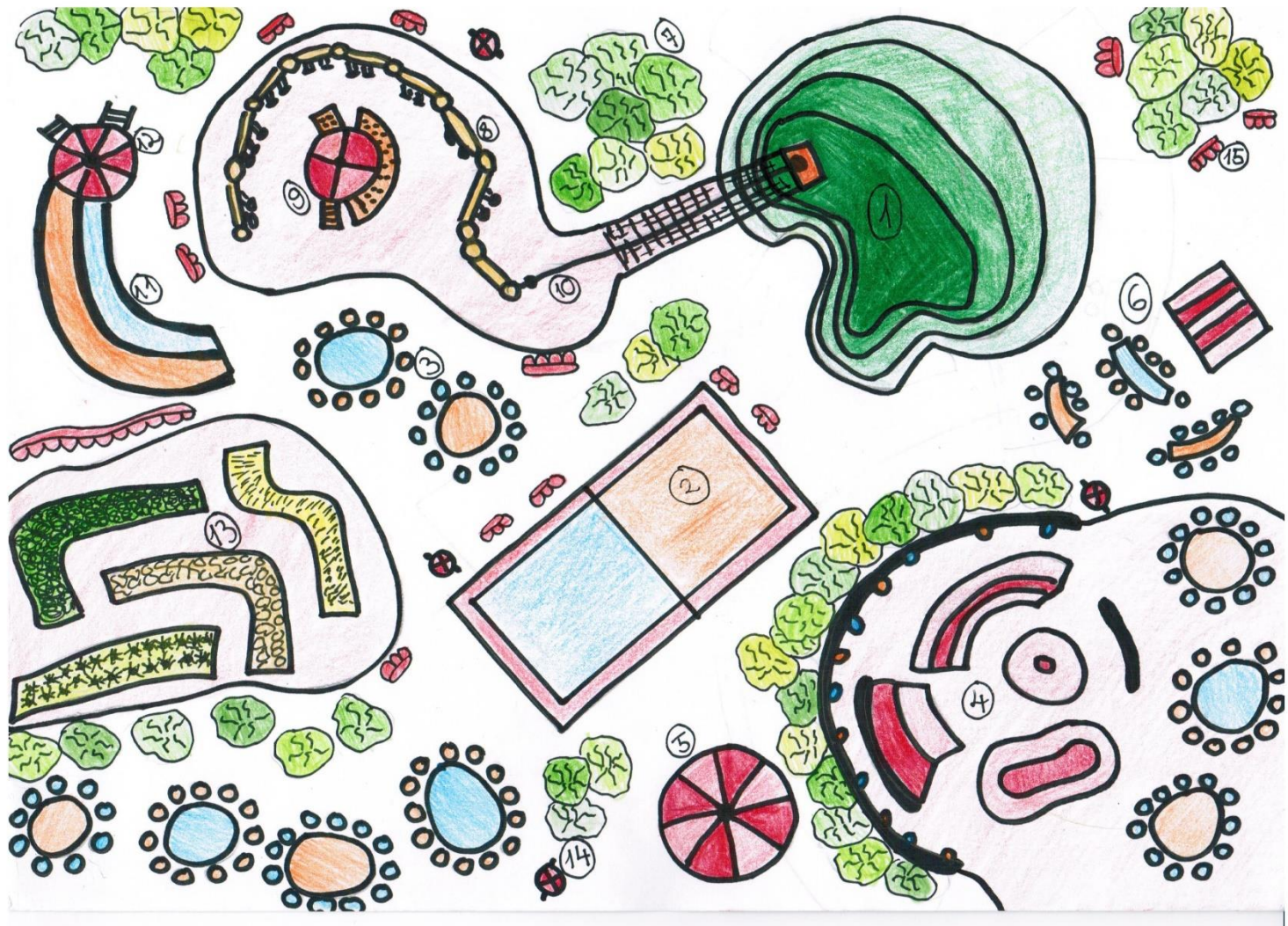
4

Kuusnurk

3

Kuusnurk

Kirjandus

- Beatley, Timothy 2000. Green Urbanism. Learning from European Cities. Washington, DC: Island Press
- Cresswell, Tim 2004. Place. A short introduction. Oxford: Blackwell Publishing
- Dahlgren, Lars O., Szczepanski, Anders 2006. Õuesõppe pedagoogika: raamatuharidus ja meeleline kogemus. Katse määratleda õuesõpet. TDanks, Sharon G. 2010. Asphalt to Ecosystems. Design Ideas for Schoolyard Transformation. Oakland, CA: New Village Press
- Dannemeier, Molly 2008. A Child`s Garden. 60 ideas to make any garden come alive for children. Oregon, USA: Timber Press Inc.
- Driskell, David 2002. Creating better cities with Children and Youth. A Manual for Participation. UNESCO. London: Earthscan Publications Ltd

Kirjandus

- Jauhiainen, Jussi S. 2005. Linnageograafia. Linnad ja linnaurimus modernismist postmodernismini. Tallinn: Eesti Kunstiakadeemia
- Knowles-Yánez, Kimberly L. 2005. Children`s Participation in Planning Processes. Journal of Planning Literature. Vol 20, No 1, 3-14.
- Madanipour, Ali 2003. Public and Private Spaces of the City. London: Routledge
- Massey, Doreen 2005. For Space. London: SAGE Publications Ltd
- McDonough, William, Braungart, Michael 2002. Buildings Like Trees, Cities Like Forests. New York: North Point Press

Kirjandus

- Sobel, David 2004, 2005. Place-Based Education. Connecting Classrooms & Communities. Great Barrington, MA: The Orion Society
- Vipp, Kaupo, 2016. Koomaeline tsivilisatsioon. Sirp, (www.sirp.ee/s1-artiklid/c9-sotsiaalia/koomaeline-tsivilisatsioon/)
- Williams, Dilafruz R., Dixon, P. Scott 2013. Impact of Garden-Based Learning on Academic Outcomes in Schools: Synthesis of Research Between 1990 and 2010. Review of Educational Research. Vol 83, No 2, 211-235.
- Õunapuu, Lembit 2014. Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes. Tartu: Tartu Ülikool
- Wake, J. S. In the best interests of the child: juggling the geography of children's gardens (between adult agendas and children's needs). Children's Geographies Vol. 6, No. 4, November 2008, 423-435.
- Woolley et al. Going Outside Together: Good Practice with Respect to the Inclusion of Disabled Children in Primary School Playgrounds. Children's Geographies, Vol. 4, No. 3, 303-318, December 2006.